

Ana Torfs - Zyklus von Kleinigkeiten

Rotjoch is het verhaal van Pim Parel. Hij vertelt over zijn moeder en vader, over zijn vriend Flip en diens moeder, mevrouw Zijkstra, over de slager bij wie hij op leercontract gaat, de priester in het verbeteringsgesticht, de psychiater. Alleen al deze opsomming van personages volstaat om het levensverhaal van Pim Parel te reconstrueren. De kracht van Gerardjan Rijnders' tekst ligt dan ook niet in het verhaal maar in de taal. Pim Parels verhaal is een strakke compositie van communicatieflarden die de mensen uit zijn omgeving typeren, aangevuld met in onomatopeeën verklankte handelingen en gebeurtenissen. Rijnders' kaalslagtekst schetst de wereld van Pim Parel vanuit de binnenkant van diens hoofd.

In de regie van Guy Cassiers is Pim Parel het enige personage dat door een acteur, Herman Gilis, vertolkt wordt. Alle andere personages worden verbeeld door computergestuurde videoprojecties. Acteurs komen er niet aan te pas. Elke gebeurtenis, elk personage verschijnt als gevisualiseerd klankgebeuren: een snel over

het scherm schuivende 'ti ta ti ta' voor de moeder die in een ziekenwagen wordt weggevoerd, grote vette letters zonder kapitalen voor de weinige woorden die de vader brult, fijne burgertruttige krullettertjes waarmee mevrouw Zijkstra Pim de toegang tot haar huis ontzegt. Sommige personages krijgen er een soort icoon bij: drie kapsels met bewegende lippen eronder voor de babbelzieke buurvrouwen, een varkenskop voor de slager, grote weke lippen voor de geile priester. Alle geluiden en indrukken worden hoofdzakelijk in taal gevisualiseerd, van een op- en neerpingelende notenbalk tot een 'zz' die rusteloos over het scherm vliegt. Heel mooi is de rit door de stad die op het scherm komt als een rode schermrand waarin in witte letters de opeenvolgende schuttingschriften verschijnen.

Acteur Herman Gilis moet zich trachten te verhouden tot een groot vlak scherm waar een overvloed aan taalbeelden en -volumes in schreeuwerige kleuren overheen beweegt. Ik kan me geen adequatere manier indenken om Pim

Parels sociale isolement, zijn beperkte woordenschat en verwarde perceptie van de wereld te ensceneren in hun onderlinge samenhang.

Beeld

'De "feiten" zijn slechts een picturale representatie van onze grammatica', schrijft Wittgenstein (*Philosophische Untersuchungen* 295). Voor de mens komt het woord altijd vóór het beeld. Er is geen andere toegang tot het beeld dan via het woord. 'Onze beelden zijn taalbeelden, en voor zover ze dat niet meer zijn, zijn ze onbeschrijfbaar, onbeschikbaar en vrijwel equivalent met onbestaand', schrijft Patricia de Martelaere. En ook: 'Veeleer dan een gemeenschappelijke ervaringswereld te veronderstellen is de taal zelf onze enige echt gemeenschappelijke ervaringswereld.' (*De wereld is een woord*, gepubliceerd in *Een verlangen naar ontroostbaarheid*). Zowel Ana Torfs als Guy Cassiers vertrekken van de taal als gemeenschappelijke ervaringswereld. Ze vullen de buitentalige ervaringswereld zo min mogelijk